

z dnia 16 czerwca 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020**

Na podstawie art. 7 ust.1. pkt. 6 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390) uchwala się, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020, stanowiący załącznik do uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Elbląg.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy Elbląg
Barbara Bruzdewicz

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) nałożyła na samorządy obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Poprzedni program uchwalony przez Radę Gminy Elbląg 25.02.2010 roku obowiązywał do 2015 roku.

W związku powyższym zachodzi konieczność podjęcia niniejszej uchwały.

**RADA GMINY
ELBLĄG**

Załącznik do Uchwały Nr XVII/125/2016
Rady Gminy Elbląg
z dnia 16 czerwca 2016 r.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy Elbląg
Barbara Brudewicz

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie
i Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie
w Gminie Elbląg
na lata 2016-2020**

Spis treści :

Wstęp	str. 3
§ 1. Diagnoza sytuacji	str. 4
§ 2. Spójność Programu z innymi dokumentami strategicznymi.....	str. 5
§ 3. Cele programu.....	str. 5
§ 4. Założenia Programu.....	str. 6
§ 5. Adresaci programu.....	str. 6
§ 6. Realizatorzy Programu.....	str. 6
§ 7. Obszary, cele i kierunki działań Programu.....	str.7
§ 8. Przewidywane skutki finansowe.....	str.10
§ 9. Przewidywane efekty realizacji Programu.....	str.11
§ 10. Sposób monitorowania i sprawozdawczości.....	str. 11

WSTĘP

Ustawa z dnia 9 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, iż do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych,

Przemocą w rodzinie określone jest każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy.

Przemoc w rodzinie to zamierzone działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody, często przy wykorzystaniu siły.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy (t.j. Dz. U. z 2015 poz.1390) definiuje przemoc w rodzinie, jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielenia im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

W celu zwalczania przemocy w rodzinie i udzielenia pomocy osobom dotkniętym przemocą w celu podjęcia skutecznych działań, które mają zapobiegać ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, zjawisk powstałych na skutek przemocy w rodzinie został opracowany gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Elbląg na lata 2016 - 2020.

Metody i narzędzia do realizacji celów Programu będą miały zastosowanie na terenie gminy Elbląg. Program powstał w wyniku prac Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na terenie gminy Elbląg. Program ma charakter uniwersalny z uwzględnieniem priorytetów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wieloletnią perspektywę, gdyż zawarte w nim cele i obszary działań nakładają obowiązek długofalowych zadań w celu zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie. Treści zawarte w Programie mają elastyczny charakter, dzięki czemu w miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulec zmianom i udoskonaleniom.

§ 1

DIAGNOZA SYTUACJI

Od 20 stycznia 2012 r. na terenie gminy Elbląg działa Zespół Interdyscyplinarny w skład, którego wchodzi przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Policji, Zakładu Opieki Zdrowotnej, jednostek Oświaty, kuratorów sądowych i organizacji pozarządowej.

Ze statystyk Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, iż w okresie swojej działalności, tj. w latach 2012-2015 zostało założonych 109 „Niebieskich Kart”.

2012- 9 założonych Niebieskich Kart

2013- 12

2014- 47

2015- 41

Pomocą grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego objęto w 2015 roku ogółem 50 rodzin, 157 osób, w tym 48 kobiet, 55 mężczyzn oraz 54 dzieci.

Większość osób doświadczających przemocy w rodzinie to przede wszystkim kobiety oraz dzieci do 15 roku życia. Najmniejszy procent osób dotkniętych przemocą to osoby dorosłe wspólnie zamieszkujące m.in.: rodzice, krewni, mężczyźni.

Jako przyczyny sprzyjające stosowaniu przemocy w rodzinie można wskazać normy społeczne i kulturowe. Istniejące przez wieki zezwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci, w wielu środowiskach nadal jest tolerowane i akceptowane. Dzieje się tak na skutek dziedziczenia wzorca przemocy z pochodzenia rodziny.

Zjawisko przemocy jest najczęściej zauważane w rodzinach osób uzależnionych, nadużywających alkoholu. Świadczy o tym fakt zastania sprawców przemocy pod wpływem alkoholu w czasie popełnienia czynu. Spożyty alkohol przyczynia się do osłabienia kontroli nad zachowaniem, zwiększa reagowanie złością i gniewem na własne niepowodzenia i trudności życiowe, tj.: brak pracy, trudności wychowawcze z dziećmi, zazdrość, zdradę małżeńską. Nietrzeźwość nie zwalnia jednak sprawcy z odpowiedzialności za jego czyny.

Według informacji Komendy Miejskiej Policji w Elblągu wynika, iż w 2015 roku na terenie gminy Elbląg przeprowadzono 17 interwencji domowych gdzie przyczyną awantur był alkohol.

W roku 2014 takich interwencji było 28 a w roku 2013 - 32

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy Elbląg w związku z występowaniem przemocy ukrytej, występującej w rodzinie czy w szkole i nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Ujawnianie przypadków przemocy w rodzinie świadczy o poszerzeniu wiedzy na temat tego zjawiska. Ponadto każdy zgłoszony przypadek przemocy w rodzinie to odpowiedź społeczeństwa na brak przyzwolenia na to zjawisko, to świadomość, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

Przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego zauważyli, iż zaletą pracy Zespołu Interdyscyplinarnego jest kompleksowość, zwiększenie efektywności i skuteczności działań. Lepsze efekty pracy nad rodzinami dotkniętymi przemocą zostały uzyskane poprzez wzajemne dzielenie się wiedzą i doświadczeniem członków Zespołu, wzajemne uczenie się, współdziałanie i wykorzystywanie dostępnych instrumentów i uprawnień służb i instytucji.

§ 2

SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Problem przemocy w rodzinie został dostrzeżony i zdiagnozowany również w innych państwach na całym świecie. Świadczą o tym podejmowane działania mające na celu ograniczenie zjawiska przemocy przez organizacje międzynarodowe, w tym m.in.: Organizacji Narodów Zjednoczonych czy też Rady Europy. Rzeczpospolita Polska, mając na uwadze doświadczenia międzynarodowe, podjęła działania legislacyjne w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, czego wyrazem było uchwalenie w dniu 29 lipca 2005 r. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tekst jednolity (Dz. U. z 2015 poz.1390), zwanej dalej „ustawą”. Ustawa nałożyła na Radę Ministrów obowiązek przyjęcia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zwanego dalej „Programem”, w celu tworzenia warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2016-2020 jest spójny m. in. z:

- 1) Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020;
- 2) Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania w Rodzinie na lata 2015-2020;

§ 3

CELE PROGRAMU

1. Cel główny Programu:

- zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2. Cele szczegółowe:

- a/ uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie;
- b/ zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- c/ zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
- d/ zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

§ 4

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) profilaktykę i edukację społeczną mieszkańców gminy, w tym osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie (obszar I);
- 2) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy (obszar I);
- 3) ochronę i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie(obszar II) ;
- 4) działania zespołu interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy (obszar III)
- 5) podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (obszar IV)

§ 5

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- 1) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 2) osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 3) osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 4) świadków przemocy w rodzinie;
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

§ 6

REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorami Programu, są w szczególności podmioty wchodzące w skład zespołu interdyscyplinarnego działającego na terenie gminy:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 2) Placówki Oświatowe
- 3) Policja;
- 4) Kuratorzy sądowi;
- 5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 6) Zakład Opieki Zdrowotnej;
- 7) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- 8) Organizacje pozarządowe

Program będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 poz.1390);
- 2) ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz.163 z późn.zm)
- 3) ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487);
- 4) ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r. poz. 2082 z późn. zm.).

§ 7

OBSZARY, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ PROGRAMU

Obszar I

- a) profilaktyka i edukacja społeczna mieszkańców gminy;
- b) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy.

Cel:

uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społeczności lokalnej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, w tym:

- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
- szkolenia na temat przemocy,
- obalanie mitów na temat przemocy,
- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądalności przemocy w telewizji, grach komputerowych,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujących zachowania nieagresywne, w szczególności dla dzieci i młodzieży, tj.: półkolonie, festyny dla dzieci z rodzin zagrożonych przemocą, organizacja konkursów np. plastycznych dla dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.

Termin realizacji: 2016–2020

Wskaźniki:

- liczba podjętych działań w celu podniesienia poziomu wiedzy i świadomości na temat przemocy;

Podmioty realizujące zadanie:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 3) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- 4) Placówki oświatowe
- 5) Zakład Opieki Zdrowotnej
- 6) Organizacje pozarządowe

Obszar II - ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Cel:

zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

- udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w

- ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia;
- udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy;
  - udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych;
  - rozpowszechnienie telefonu zaufania „Niebieska Linia”;
  - podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „ Niebieskiej Karty”.
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego;

Termin realizacji: 2016–2020.

Wskaźniki:

- liczba rodzin, w których została założona „Niebieska Karta”;
- liczba rodzin, w których została zakończona procedura „ Niebieskiej Karty”

Podmioty realizujące zadanie:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 2) Placówki oświatowe;
- 3) Policja;
- 4) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- 5) Kuratorzy sądowi;
- 6) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 7) Zakład Opieki Zdrowotnej.
- 8) Organizacje pozarządowe

Obszar III - działania Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Cel:

- 1) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Kierunek działań:

- izolowanie sprawców od ofiar;
- zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom;
- udzielanie informacji ofiarom i sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych;
- stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty (Zespół Interdyscyplinarny);
- aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: 2016-2020

Wskaźniki:

- liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego;
- liczba spotkań grup roboczych.
- liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty

Podmioty realizujące:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) Placówki oświatowe;
- 4) Policja;
- 5) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
- 6) Kuratorzy sądowi;
- 7) Zakład Opieki Zdrowotnej.
- 8) Organizacje pozarządowe

Obszar IV - podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

I:

- zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Kierunki działań:

- udział w szkoleniach i warsztatach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu zwiększenia poziomu wiedzy i doskonalenia zawodowego.

Termin realizacji: 2016–2020

Wskaźniki:

- liczba szkoleń, w których wzięty udział osoby realizujące zadania Programu.

Podmioty realizujące:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ;
- 3) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
- 4) Placówki oświatowe;
- 5) Policja;
- 6) Kuratorzy sądowi;
- 7) Zakład Opieki Zdrowotnej.

§ 8

PRZEWIDYWANE SKUTKI FINANSOWE

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie została zaprojektowana na lata 2016–2020. Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł. Zdecydowana

większość wydatków pochodzić będzie ze środków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zasilanego środkami własnymi gminy. Wsparcia finansowego będzie mogła udzielić w ramach posiadanych środków także Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Szacunkowy budżet ogółem Programu w trakcie jego funkcjonowania będzie kształtował się następująco:

1) obsługa organizacyjno - techniczna Zespołu	4.000,00 zł
2) pomoc udzielona z pomocy społecznej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie -	30.000,00 zł
3) organizacja półkolonii, festynów	25.000,00 zł
3) zakup ulotek i materiałów informacyjnych na temat przemocy	5.000,00 zł
5) finansowania programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży	10.000,00 zł
5) szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	10.000,00 zł
6) poradnictwo specjalistyczne	10.000,00 zł
	Razem: 94.000,00 zł

§ 9

Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą poprzez:

- 1) wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą;
- 4) podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 6) wzrost liczby osób profesjonalnie zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc w rodzinie.

§ 10

Sposób monitorowania i sprawozdawczości

Monitorowanie realizacji Programu przez jednostki zobligowane do jego stosowania jest prowadzone na bieżąco poprzez stałą współpracę osób będących w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego a Koordynatorem Programu, którym jest Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego. Dodatkowo, każdy z podmiotów ma obowiązek do dnia 31 stycznia każdego roku przedłożyć do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego sprawozdanie z realizacji programu. Roczne sprawozdanie z prac Zespołu Interdyscyplinarnego, Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego przedkłada Wójtowi Gminy do dnia 31 marca każdego roku.